CZĘŚĆ LIII — № 3. ROK 27 — (1856.)

# TYGODNIK
# PETERSBURSKI.
## GAZETA URZĘDOWA
## KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Preumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Krolestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli; POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, 13/25 STYCZNIA.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

### PETERSBURG, 12/24 STYCZNIA.

### NOWINY DWORU.

Członkowie Ciała Dyplomatycznego żądali mieć zaszczyt złożenia swych hołdów N. KRÓLOWEJ JMCI Niderlandów; N. PANI raczyła przyjąć ich w przeszłą Sobotę, 7 bieżącego Stycznia, o godzinie 8 po południu.

W przeszłą Niedzielę, 8 Stycznia, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Króla Jmci Niderlandów, miał zaszczyt być przedstawionym J. C. WYSOKOŚCI W. X. ALEXANDRZE JÓZEFOWNIE.

—

J. K. Wysokość Xiążę August Wirtembergski przybył do Petersburga z Berlina, 6 Stycznia.

—

Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale Wojskowości, z dnia 8 Stycznia, mianowani: Zostający w rozrządzeniu Głównodowodzącego Armiją Południową i wojskami lądowemi i morskiemi, w Krymie znajdującemi się, Jenerał-porucznik *Boguszewski 1*, Naczelnikiem rezerwowej dywizyi Ułanów; Pułkownik pułku Dragonów J. K. Wysokości Xięcia Następcy Wirtembergskiego *Szultz*, Dowodzcą pułku Dragonów Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego; Zostający w rozrządzeniu Głównodowodzącego Kaukazskim Oddzielnym korpusem Jenerał-major *Łukasz*, Tyfliskim Wojennym Gubernatorem, zarządzającym oraz wydziałem cywilnym, na miejsce Jenerał-porucznika xięcia *Andronikowa 1*, który, dla słabości zdrowia, na własną prośbę, otrzymuje uwolnienie od tego urzędu, z pozostaniem w jeździe linijowej; Dowodzca 1 brygady 13 dywizyi pieszej, Jenerał-major *Czaplic*, przeznacza się do zostawania przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie, do poleceń szczególnych, z zaliczeniem do piechoty linijowej; Dowodzca 2 brygady 21 dywizyi pieszej Jenerał-major *Budberg 3*, przeznacza się w rozrządzenie Głównodowodzącego Oddzielnym Kaukazskim korpusem, z zaliczeniem do linijowej piechoty; Dowodzca Tyfliskiego pułku strzelców, Jenerał-major xiążę *Andronnikow 2*, Dowodzcą 2 brygady 21 dywizyi pieszej; Dowodzca Samurskiego pieszego pułku Jenerał-major *Kesseler*, przeznacza się do zostawania przy Oddzielnym Kaukazskim korpusie do poleceń szczególnych, z zaliczeniem do linijowej piechoty; Dowodzca Gruzyjskiego linijowego bataljonu № 5, zostający w piechocie linijowej Pułkownik *Lisowski*, Dowodzcą Samurskiego pułku pieszego; Pułkownik pułku pieszego Brzeskiego *Osipow 3*, Dowodzcą Tyfliskiego pułku strzelców; Dowodzca lekkiej № 1 bateryi Kaukazskiej Grenadyerskiej Artylleryjskiej brygady, Pułkownik *de Saget*, Dowodzcą pułku Erywańskiego Lejb-karabinierów J. C. MOŚCI, na miejsce Pułkownika *Mollera*, który ma zostawać przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych z zaliczeniem do linijowej piechoty; zaliczają się, Jenerał-majorowie: Dowodzca pułku Dragonów Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego, Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego *Tanutrow* i Dowodzca 1 brygady 18 dywizyi pieszej *Tregubow 1*, obaj do linijowej piechoty i wojsk zapasowych, gdzie mają zostawać w rozrządzeniu Naczelnika wszystkich pieszych rezerwowych i zapasowych wojsk Armii; — 9 Stycznia, Dywizyjny Gewaldiger 10 dywizyi pieszej, Sztabs-kapitan Tobolskiego pieszego pułku *Rakitin*, mianowany Horodniczym miasta Olgopola Podolskiej gubernii, z zaliczeniem do linijowej piechoty.

— Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE do Korpusu Inżenjerów Górniczych, z dnia 23 Grudnia 1855, Zawiadujący Nikołajewską fryszerką Pułkownik *Barozzi de Els*, mianowany Rewizorem przy Głównym Zarządzie Wschodniej Syberyi co do wyrabiania żelaza i surowcu, z prawami, służącemi Inspektorowi górniczemu Uralskiemu;—30 Grudnia, Naczelnik Sztabu korpusu Inżenjerów Górniczych, Jenerał-major *Samarski-Bychowiec*, mianowany Prezesem Audytoryatu Górniczego, z zachowaniem dotychczasowych obowiąz-

ków; Vice-Dyrektor Departamentu Górnictwa i Solowego zarządu, Rzeczywisty Radzca Stanu *Herngross*, mianowany Dyrektorem tegoż Departamentu, z zamianą rangi cywilnej na rangę Jenerał-majora;—1 Stycznia, Członek Rady i Komitetu Naukowego korpusu Inżenjerów Górniczych Pułkownik *Kowalewski*, podwyższony został do rangi Jenerał-majora z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

—

## Reskrypta Cesarskie

I.

*Na imię P. Moskiewskiego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-Adjutanta Hrabi Zakrewskiego.*

Hrabio Arseni synu Andrzeja. Z osobliwą przyjemnością odebrałem przyniesione Mi przez was powinszowanie mieszkańców Moskwy z okoliczności Nowego Roku. Przekonany o wierno-poddanniczych uczuciach, stale ożywiających wszystkie stany pierwotnej Mojej Stolicy, Ja z radością w niniejszém zdarzeniu, objawiam im, w waszej osobie, szczerą Moją wdzięczność i powtarzam zapewnienie Mojej ku nim życzliwości. Pozostaję na zawsze ku wam przychylnym.

S.-Petersburg, 1 Stycznia 1856 roku.

II.

*Na imię Członka Rady Państwa, Rzeczywistego Radzcy Tajnego Koczubeja.*

Alexandrze synu Bazylego. Dziś spełniło się pięćdziesiątlecie szczególnie gorliwej waszej służby Tronowi i Ojczyznie. Miło Mi jest wynurzyć w tym dniu osobliwą Moją ku wam życzliwość, w dowodzie zaś względów ku waszej długoletniej i pożytecznej służbie, Najłaskawiej nadaję wam załączony przy niniejszym, brylantami ozdobiony pierścień z Moim wizerunkiem, pozostając na zawsze ku wam przychylnym.

S.-Petersburg, 2 Stycznia 1856 roku.

Na oryginałach własną J. C. Mości ręką podpisano:

*ALEXANDER.*

—

— Przez Dyplomata Cesarskie Najłaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Anny 1 klassy z koroną, 14 Grudnia, Jenerał-porucznik Inżenjerów *Pawłowski 1;* — Św Stanisława 1 klassy z mieczami, 24 Listopada, Dowódzca 1 brygady 17 dywizyi pieszej Jenerał-major *Gordiejew*, Liczący się w Armii i wojskach Depo, Jenerał-major *Ogarew 3;* 30 Listopada, Naczelnik Sztabu Artylleryi Armii południowej i sił lądowych i morskich, w Krymie znajdujących się Jenerał major *Kryżanowski* i Naczelnik Sztabu 2 rezerwowego korpusu piechoty Jenerał-major *Markow 4;*— Św. Stanisława 1 klassy, 3 Grudnia, Dyrektor Rzemieślniczego uczebnego Zakładu, należącego do Moskiewskiego Domu Podrzutków Rzeczywisty Radzca Stanu *Resenkampf*, 6 Grudnia, Dowódzca Wzorowego pieszego pułku Jenerał-major *Poleszko* i 27 Grudnia, Sekretarz przy Wielkiej Xiężnie Helenie Pawłownie do zostających pod orędownictwem Jej Cesarskiej Wysokości Zakładów Wychowania, Rzeczywisty Radzca Stanu *Hartmann.*

*Rozkaz dzienny do Armii Południowej i wojsk w Krymie znajdujących się, wydany przez Jenerał-Adjutanta Xięcia Gorczakowa.*

Główna kwatera miasto Bachczysaraj, dnia 31 Grudnia 1855 roku.

Udając się, z woli Najwyższej, na nowe przeznaczenie, żegnam was, waleczni towarzysze!

Dostojnemu Następcy mojemu oddaję armiją, zahartowaną w bojach, armiją, która była podporą i pociechą Cara i Ojczyzny.

Męztwo i poświęcenie się wasze, waleczni wojownicy, pozostaną na zawsze wyrytemi w mojém sercu. Z duszy dziękuję wam za ufność, okazaną przez was we mnie pośród zmiennej krwawej walki 1855 roku, na zawsze pamiętnej, w której obroniliście Krymski półwysep od wrogów licznych i zaopatrzonych w środki, jakim podobnych dzieje wojenne nie mają przykładu.

Niniejszy rozkaz dzienny ma być odczytany przed rotami, szwadronami, secinami, bateryami i ekwipażami morskiemi.

*(Ruski Inwalid.*

—

Ogłoszony został Najwyżej zatwierdzony w dniu 10 Grudnia 1855 roku Etat Kancellaryi Rady Opiekuńczej S.-Petersburgskiego (Cesarskiego Domu Wychowania Podrzutków). Etat ten przedstawia cyfry następujące: Dyrektor, zarządzający piśmiennością, zostaje w klassie V, pobiera rocznie: gaży 1,200 rub. na stół 800 rub. — Jego Pomocnik, klassy VI, gaży 800 r. na stół 400 r. — Kontroler, VII klassy, gaży 500 r. na stół 250 r. — Expedytorów dwóch, VII klassy, gaży po 500 r. na stół po 200 r. — Ich Pomocników czterech, klassy IX, gaży po 300 r. na stół po 150 r.— Sekretarz klassy VIII, gaży 400 r. na stół 200 r.—Jego Pomocnik klassy X, gaży 200 r. na stół 120 r. — Dziennikarz, klassy VIII, gaży 400 r. na stół 150 r. — Jego Pomocnik, klassy X, gaży 200 r. na stół 120 r. — Rejestrator, klassy IX, gaży 250 r. na stół 125 r. — Jego Pomocnik, X klassy, gaży 200 r. na stół 100 r. — Archiwista, klassy IX, gaży 300 r. na stół 125 r. — Jego Pomocnik, klassy X, gaży 175 r. na stół 100 r.—Kancellistów, klassy XII, sześciu, gaży po 175 r. — Pisarzy czyli Kopistów jedenastu, klassy XIV, gaży po 145 r. — Lekarz, gaży 600 r. — Felczer, gaży 75 r. na mundur i mąkę 35 r.—Exekutor klassy VIII, gaży 400 r. na stół 200 r. — Starszy Architekt, klassy VII, gaży 550 r. na stół 150 r. — Architektów klassy IX trzech, gaży po 300 r. na stół po 150 r.—Starszych rysowników, klassy XII, dwóch, gaży po 175 r., młodszych rysowników klassy XIV, dwóch, gaży po 145 r.—Na utrzymanie szwajcara, ośmiu kuryerów, i dziesięciu stróżów, w ogóle 19 posługaczy, 1,850 rubli. W ogóle na skład osobisty 18,860 rub. sr. rocznie. Nadto: na nagrody 1,500 r. na podróże urzędników kancellaryi i Kassy zachowawczej oraz kuryerów 1,200 r. na potrzeby kancellaryjne wraz z Kassą zachowawczą 6,000 r. w ogóle, 27,560 rubli srebrem rocznie.

— Z polecenia P. Ministra Sprawiedliwości, Kancellarya Ministerstwa ogłasza, że osoby, życzące widzieć się z P. Ministrem, mogą w tym celu stawić się w hotelu Ministerstwa Sprawiedliwości codziennie, prócz dni Niedzielnych i świątecznych, o godzinie 3 po południu.

## WIADOMOŚCI ZE WSCHODNIEGO BRZEGU MORZA CZARNEGO.

Od 6 po 12 Grudnia wojska tureckie nieprzestawały ściągać się do Redut-Kale; ariergarda ich ze sześciu bataljonów znajdowała się na pozycyi pod Chołoni, dalsze części rozmieszczone były eszelonami: w Nadżichewi (Osman-pasza), pod Chopskim monasterem (Maczewariani-pasza), w Chorgach (Madżar-pasza) i w Redut-Kale. W Zugdid trzymały się jeszcze ostatki bataljonu, rozbitego 3 Grudnia przez Jenerał-majora xięcia *Dadjana*. W ogóle turcy cofają się bardzo powolnie i ostrożnie; każdy eszelon urządza na miejscu swego rozmieszczenia okopy.

Powrot pięknej pogody pozwolił naszym partyzantskim oddziałom działać dalej skutecznie przeciw nieprzyjacielowi.

7 Grudnia znajdujący się w Karcche, z Mingrelską Milicyą Jenerał-major Xiążę *Dadjan*, przyłączył się do oddziału Jenerał-majora Xięcia *Bagratjona-Muchrańskiego*, rozłożonego na wzgórzach między rzekami Chopi i Kurcja, na przeciw Chołońskiej pozycyi, co dało możność odciąć turków od wszystkich wsi, gdzie jeszcze mogli furażować.

10 Grudnia, po 11 godzinie zrana, nieprzyjaciel znaczną massą regularnej piechoty ruszył przeciw awanpostom naszym, postawionym na wyniosłościach Lomury i Nalimori, na południe od wsi Chorgi. Zajmujący tę wieś z Raczyńską konną Drużyną, chorąży xiążę Nestor *Cereteli*, mężnie spotkał nacierających, i wsparty drużyną ochotników i konwojem Jenerał-majora Xięcia *Bagratjona-Muchrańskiego*, zmusił turków do ograniczenia się strzelaniem, które trwało do zmroku. Wtedy nieprzyjaciel odstąpił, ścigany prawie pod sam obóz.

11 Grudnia, o godzinie 11 rano, bataljon tureckich sztucerników, znowu ukazał się naprzeciw awanpostów, zajętych przez Raczyńską drużynę i wszczął silny ogień. Raczyńcy niezwłocznie wsparci byli Kutaiską drużyną Majora xięcia Symona *Cułukidze*. W godzinę potém, sześć tureckich bataljonów, przy czterech górnych działach, wysunęły się przeciw prawemu skrzydłu naszego rozmieszczenia i wysłane od nich gęste łańcuchy, zapaliły skrajne sakle rozrzuconej bez porządku wsi Chorgi. Żeby zatrzymać tam dalsze pomykanie się przeciwnika, Jenerał-major xiążę *Dadjan* posunął ku Chorgi linijowych kozaków i Imeretyńską milicyą pod wodzą Pułkownika Gwardyi xięcia *Szerwaszidze* i zborno-sztucerowa komenda nasza zajęła grzbiet Achali-dochorskich wyniosłości. Zbliżywszy się ku Chorgi xiążę *Szerwaszidze* pozostawił w rezerwie linjowych kozaków i Saczkierską drużynę xięcia Alexandra *Cereteli*; przodowe zaś drużyny, pod wodzą Majora xięcia Symona *Cułukidze*, wpadły do Chorgi, attakowały nieprzyjacielskich tiraljerów i zmusiły ich uciekać ku zemkniętym oddziałom swoich wojsk, ze stratą do 30 zabitych, których trupy pozostały na miejscu.

Po razy kilka turcy kusili się wyparować naszą milicyą ze wsi i nawet potrzykroć uderzali na bagnety, ale za każdym razem byli odpierani z wielką stratą. Tymczasem xiążę *Szerwaszidze*, znajdując, że rozłożenie niektórych części jego wojsk w parowach było niekorzystne, powołał je na wzgórza; turcy, poczytawszy to za ogólne cofanie się, zaczęli przechodzić przez parowy w celu ścigania, przy czém ulegli silnemu ręcznemu ogniowi, byli zmuszeni zaniechać dalszego posuwania się i pociągnęli na powrot do obozu. Nasze przednie czaty zajęły dawne miejsca swoje.

W czasie tej sprawy, obywatele (помѣщики) xiążęta Niko i Bachwa *Cziczua* i szlachcic Lewan *Lolua*, z niektóremi ochotnikami z liczby mieszkańców, przeszli na około ścieżką z tyłu turków, przyłączyli do siebie xięcia Kerima *Dadeszkiljanowa* i zasiadłszy w korzystnej pozycyi, wszczęli ogień do nieprzyjaciela. Turcy przyśpieszyli swój odwrot, zdoławszy tylko zapalić sakle, należące do xięcia Dadeszkiljanowa.

W tym dniu strata nasza wynosi w zabitych, sześciu milicyonistów, w ranionych czterech ober-oficerów, dwudziestu dwóch milicyonistów i jednego kozaka.

Strata nieprzyjaciela, który działał na nader niekorzystnej pozycyi, bardzo jest znaczna. Między innemi ciężko raniony znany Iskender-pasza.

Jenerał-major xiążę *Dadjan*, w doniesieniu o tej sprawie, świadczy o męztwie i trafności w rozporządzeniach Pułkownika xięcia *Szerwaszidze* i Majora xięcia Symona *Cułukidze*, również Rotmistrza Gwardyi Alexandra *Cereteli*, Kapitana xięcia Gigo *Cereteli* i innych oficerów, którzy mieli udział w tej gorącej utarczce. *(Ruski Inwalid.)*

## O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 8 Stycznia pozostało chorych 58 — w ciągu doby zachorow. 2 — wyzdr. 0 — umarło 2 — po 9 Stycznia pozostało chorych 58.

W ciągu doby zachor. 3 — wyzdr. 0 — umarło 1 — po 10 Stycznia pozostało chorych 60.

W ciągu doby zachor. 8 — wyzdr. 2 — umarło 2 — po 11 Stycznia pozostało chorych 64.

# WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

## NOWINY ZE WSCHODU.

*Gazèta Powszechna Augsburska* zawiera następny artykuł z Frankfurtu:

«Zdobycie Karsu przez Rossyan jest wypadkiem największej wagi pod względem politycznym, wojennym i handlowym. Potęga Nadir-Szacha była się rozbiła o to przedmurze, w roku 1807, rossyanie zmuszeni byli zdjąć ztamtąd oblężenie, a w roku 1828 twierdza ta była wzięta przez Feldmarszałka Paskiewicza jedynie przez zbieg szczególnej pomyślnych okoliczności. W całej Azyi, a najbardziej w Persyi upadek Karsu tym pewniej zobojętni wrażenie sprawione przez zdobycie Południowej części Sewastopola, że północna

jego część zawsze jeszcze pozostaje do wzięcia i że zkądinąd wypadki wojenne, otrzymane na oddalonym teatrze wojny, muszą naturalnie wywierać na umysły ludów azyatyckich effekt mniej rażący, niż zwycięztwa odnoszone w bliskiem ich sąsiedztwie. Wraz z fortecą Karsem cały paszalik tego nazwania dostał się wręce rossyan, uzupełniając i zapewniając tym sposobem ważne zawojowanie poszaliku Bayazid'skiego. Po dwóch kampanijach czterech sprzymierzonych przeciw Rossyi Mocarstw, ostatecznym więc wypadkiem w Azyi, było zdobycie przez rossyan głównej fortecy Karsu i pomniejszych, Ardagan, Bayazid i Topra-Kale. W tej chwili rossyanie zajmując wąwozy Saganlug i gościniec, który prowadzi z Erzerum do Persyi, są w postawie zaczepnej i mają w swém ręku dwa paszaliki, których przestrzeń wyrównywa rozciągłości Królestw Bawaryi i Wirtembergu. Na wybrzeżach, lepsze jest położenie sprzymierzeńców, ale w głębi kraju, rossyanie są zwycięzcami. W paszalikach Karsu i Bayazidu ludność Ormiańska i w wielkiej też części Kurdska, jest oddana rossyanom. Ztąd łatwość i stałe powodzenie tak dalekich wycieczek lekkiej jazdy; ztąd środki, które, podług doniesień z Erzerum, rossyanie przedsięwzięli przeciw handlowi anglo-francuzkiemu w Persyi i w głębi Azyi Mniejszej, handlu, który w Trebizondzie wynosi kilka miljonów funtów sterlingów rocznie. Posty rossyjskie na Zachodniej pochyłości Saganluku, panują obecnie nad drogą handlową z Trebizondy do Erzerum, równie jak z Topra-Kale mogą łatwo zagrodzić drogę handlowi do Musch, Diarbekir i Bagdadu. Nakoniec kilka secin kozaków dostateczne są dla panowania na przestrzeni od wielkiego gościńca między Topra-Kale i Bayazid, aż do północnej kończyny jeziora Wan, nad wszystkiemi ubocznemi drogami, prowadzącemi do Persyi. Zresztą, gdy kraj ten jest raczej przyjacielski niż nieprzyjacielski dla Rossyi, ta ostatnia ograniczy się zapewna zatamowaniem handlu z Persyą towarami krajów nieprzyjaźnych, albo, właściwiej, towarami anglo-francuzkiemi i tureckiemi, nie przeszkadzając bynajmniej stosunkom handlowym Persów z Mocarstwami neutralnemi.»

— Podług *Zeit* w Konstantynopolu rozchodzi się pogłoska, że Reszid-pasza, na żądanie Sułtana, wejdzie znowu do Gabinetu, wszakże gdy oświadczył iż nie będzie zasiadał w Radzie z Mehemedem-paszą, zdaje się więc, że nateraz jeszcze ta kombinacya nie przyjdzie do skutku, tym bardziej, że jest rzeczą prawie pewną, iż Reszid-pasza uda się do Paryża, dla wzięcia udziału w Radzie jenerałów i dygnitarzy Mocarstw sprzymierzonych.

— Piszą w Maltańskim *Times*, że Marszałek Pelissier przesłał redakcyom gazet w Konstantynopolu wychodzących zakaz czynienia by najmniejszej wzmianki o poruszeniach wojsk francuzkich; zabrania się im nawet donosić o przybyciu do Krymu okrętów z wojskami, żywnością lub ammunicyą.

— Piszą ze Stambułu, 31 Grudnia, do gazety Powszechnej Augsburskiej, że przyjęcie uroczyste przez Sułtana orderu Legii Honorowej, gdy nie było podobnego przykładu w historyi Państwa Ottomańskiego, sprawia wielkie poruszenie umysłów pomiędzy prawowiernemi turkami; massy ich zbierały się przed pałacem Czirigan dla głośnego oświadczenia nieukontentowania, podzielanego w mniejszym lub większym stopniu przez cały naród.

— *Nowa Gazeta Pruska* zawiera korrespondencyą z Jass, z dnia 6 Stycznia, która donosi: «Podług pewnych wiadomości Hospodar Mołdawii, Xiążę Gika oświadczył Sułtanowi, którego jest lennikiem, że nie myśli zachować swej władzy dłużej nad termin zakreślony przez traktat Balta-Limań'ski; zakres ten, jak wiadomo, upływa w Maju bież. roku.»

*Triest, 15 Stycznia wieczorem.* (Telegraf.) Odebrano tu pocztę ze Stambułu z dnia 7 Stycznia. Omer-pasza koncentruje swe wojska pod Ozurget, statek parowy angielski odpłynął z Synopy do Suchum-Kale dla odwiezienia Serdara do Konstantynopola. Transporta wojsk tureckich do Erzerum nie ustają. Słychać że wojska francuzkie udadzą się częścią do Azyi, częścią nad Dunaj, tak iż tu zostaną same tylko rezerwy. *(P. P.)*

## NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 13 Stycznia. Zeit* pisze: «Dziś krążą tu najpomyślniejsze pogłoski we względzie propozycyj i kontr-propozycyj pokoju. Dyplomacya rozwija nadzwyczajną działalność. Przedwczora i wczora Posłowie Anglii i Francyi, Poseł Rossyjski xiążę Gorczakow, Pruski hrabia Arnim i pułkownik baron Manteuffel, mieli po kolei konferencye z hrabią Buol. Potém jeszcze baron Manteuffel miał długą rozmowę z xięciem Gorczakow, a P. de Bourqueney z sirem Hamilton Seymour.»

— Marynarka wojenna Austryacka liczy w tej chwili 104 statki, z 781 dział, jako to: 6 fregat, 215 dział, 6 korwett, 116 dział; 7 brygów, 112 dział; 3 goeletty 5 dział; 11 statków parowych wojennych, 48 dział; reszta statków pomniejszych. Nadto są dwa statki parowe na jeziorze Maggiore, 12 na jeziorach Como i Garde, oraz na Pô i 5 na niższym Dunaju.

— *Corriere italiano* zawiera depeszę telegr. następującą z Galatz, z dnia 7 Stycznia: «Od 18 wieczor po 22 Grudnia, panował na morzu Czarném straszliwy szturm wschodnio-północny. Z liczby 36 okrętów które były wyszły z ujścia Suliny, 14 statków sardyńskich, 8 greckich, 1 toskański i 3 austryackie zostały wpędzone na mielizny a co się z innemi 10 stało, niewiadomo. Na innych punktach liczba osiadłych na mieliznach okrętów jest we dwójnasób większa. Przeszło 300 majtków zginęło.

— Patryarcha Wenecyi przesłał do wszystkich xięgarzy, drukarzy i wydawców okolnik, który, na mocy świeżo zawartego konkordatu, poddaje pod cenzurę kościelną *wszelkie wydania, jakiejbykolwiek były treści.*

— Dyrekcya Policyi w Medyolanie pozwoliła używania masek (jak to było dawniej, przed zakazem, nastąpionym z powodu poruszeń rewolucyjnych), na balach i w Corso, przez ostatnie dni Zapust. We wszelkich innych miejscach maskowanie się pozostaje zabronione.

PRUSSY. Na posiedzeniu 14 Stycznia, Izba Panów, na

miejsce zmarłego Xięcia von Pless, obrała swoim Prezydentem jenerał-porucznika Xięcia Adolfa Hohenlohe Ingelfingen.

*Berlin*, *17 Stycznia*. J. K. Wysokość Xiążę Panujący Badeński przybył tu 15 b. m. i wysiadł w pałacu Królewskim.

— Odebrano tu z Hamburga, 14 Stycznia, następującą depeszę telegraficzną: «Dwa okręty wojenne angielskie, składające przednią straż innych okrętów, za niemi dążących, przybyły przed Kopenhagę, udając się na morze Baltyckie, dla rozpoczęcia tam na nowo swojego krążenia.

— 16 Stycznia, prócz Xięcia Panującego Badeńskiego, przyjechał do Berlina Xiążę Panujący Saxe-Cobourg-Gotha.

— W nocy dnia tegoż umarł w Berlinie, mając lat 77 wieku, Doktor Eichhorn, niegdyś Minister Wyznań.

*Berlin*, *18 Stycznia*. Monitor Pruski zawiera depeszę telegraficzną z Drezna, 17 Stycznia, w której powiedziano: «Dodatek nadzwyczajny do Gazety Drezdeńskiej, donosi z Wiednia, ze źródła urzędowego, że Rossya przyjęła propozycye pokoju, podane przez Austryą.»

WIRTEMBERG. Piszą ze Stuttgardt, 11 Stycznia, do Gazety Frankfurtskiej, że Rodzina Królewska jest pogrążona w głębokiem strapieniu przez ciężką chorobę Xiężny Henryetty Wirtembergskiej, Matki panujęcej Królowej. Stan Dostojnej chorej, cierpiącej na wodną puchlinę w piersiach, nie pozostawia żadnej nadziei. Xiężna Henryetta ma 70 lat wieku; z domu Xiężniczka Nassau-Weibourg, jest babką Królowej Hanowerskiej, J. C. Wysokości W. X. Alexandry Józefowny Rossyjskiej i Xiężny Brabancyi, Następczyni Tronu Belgijskiego.

SAXONIJA. Gazeta *urzędowa* Drezdeńska zaprzecza pogłosce, jakoby Prussya i drugorzędne Państwa Niemieckie oświadczyły swe przystanie na propozycye pokoju, przesłane od Gabinetu Wiedeńskiego, Gabinetowi Pesersburskiemu, i oświadcza, że owszem, kwestya ta powinna się jeszcze uważać jako otwarta, rozwiązanie jej bowiem będzie tym przyjaźniejsze zupełnemu porozumieniu się między Niemcami i Austryą, kiedy się doń dojdzie drogą swobodnego zgodzenia się i kiedy pasmo negocyacyj z Rossyą nie będzie mogło być uważane za zerwane. Podług korrespondencyi z Berlina do Gazety Powszechnej Augsburskiej, przytoczony wyżej artykuł gazety Drezdeńskiej zdaje się dawać klucz do Poselstwa pułkownika Manteuffel tak do Drezna jak i do Wiednia.

*(G. P.)*

## DANIJA.

Depesza telegr. z Kopenhagi, 22 Stycznia odebrana w Berlinie, donosi, że rozprawy sądowe w processie Ministrów oskarżonych, znowu zostały odroczone od 19 b. m. dla dania czasu obrońcom do szczegółowego roztrząśnienia nowych dokumentów, złożonych przez Oskarzyciela.

— Dekretem Królewskim nakazane zostały wybory do *Reichsrath* na 11 Lutego. *(G. P.)*

## ANGLIJA.

LONDYN, *14 Stycznia*. Gazeta urzędowa zawiera bardzo długi raport Kontr-admirała Stirling i dowodzców, pod jego rozkazami zostających o zniszczeniu pewnej liczby dżonk piratów chińskich w zatoce Hong-Kong. W skutek tego zdania sprawy trzej oficerowie Marynarki Królewskiej podwyższeni zostali w rangach.

— Lord Adolf Fitzelarence, (syn poboczny Króla Wilhelma IV, urodzony w roku 1802), Admirał Marynarki Królewskiej i Vice-Rządzca Greenwich'skiego szpitalu, jest w tej chwili niebezpiecznie chory.

— *Morning Advertiser* nie rokuje nic ważnego z posiedzeń zebranej w Paryżu Rady wojennej, i przytacza z tego powodu słowa Swifta: «Błogosławieni, którzy się niczego nie spodziewają, albowiem nie doznają zawodu.» Życzymy krajowi, dodaje gazeta, iżby się niczego nie spodziewał, boby się bardzo w swych oczekiwaniach omylił.

— Gdy lody, które były zmusiły okręty angielskie opuścić morze Baltyckie, znikły skutkiem kilku po sobie następujących odwilży, i gdy przez to pomienione morze stało się doskonale żeglownem dla rossyjskich statków, które obszernie zaczęły korzystać z odzyskanej swobody, przeto dwa okręty przybyły z Anglii do Kopenhagi w zamiarze powrócenia na morze Baltyckie i ścigania po niem zdobyczy, jaka się dla nich odkryła.

— Na Giełdzie dziś, Konsolidy 86¼.

*Londyn*, *15 Stycznia*. (Tel.) Na Giełdzie Konsolidy 86¼.

*Londyn*, *16 Stycznia*. (Tel.) Na Giełdzie wierzą powszechnie przywróceniu pokoju, ztąd sprawy nadzwyczaj się ożywiły. Konsolidy, które stały przy otwarciu Giełdy 86⅝, o godzinie 3, w chwili wyprawienia depeszy, podskoczyty na 87¼. *(J. de S.-P.)*

## FRANCYA.

PARYŻ, *15 Stycznia*. (Tel.) Dziś miało miejsce rozdawanie przez Xięcia Cambridge medalów angielskich żołnierzom Armii Krymskiej.

— Dziś, po przeglądzie wojsk, powróconych z Krymu, odbędzie się w Tuileries trzecie posiedzenie wielkiej Rady wojennej. Cesarz wyznaczył Admirała Lyons i Jenerała Bosquet dla traktowania na Radzie spraw tyczących się Morza Czarnego, a Admirała Dundas z Jenerałem Canrobert, dla traktowania spraw Morza Baltyckiego.

— Korrespondent *Gazety Kolońskiej* donosi jej z Paryża co następuje: «Dowiaduję się w tej chwili, że będą przedsięwzięte następujące środki: 1.) Zniesienie prawa Salickiego, (wyłączającego od Tronu płeć żeńską); 2.) Postanowienie, zapewniające Cesarzowej, na przypadek zejścia Cesarza, miljon dochodu na utrzymanie Domu i pałac Elysée na mieszkanie; 3.) Postanowienie mianujące Cesarzowę Regentką na czas nieletności przyszłego Następcy Tronu; 4.) Ustanowienie Rady Regencyi.

— Mówią tu, (pisze Korrespondent Nowej Gazety Pruskiej z dnia 14 Stycznia), że Mistrz Obrzędów Dworu Cesarskiego, P. Feuillet de Conches, zajmuje się już ułożeniem programmatu uroczystości chrzestnych. Jeżeli się urodzi syn, progrommat weźmie za zasadę ten, który miał miejsce przy chrzcie Króla Rzymskiego, i syn ten, od urodzenia swego, będzie miał tytuł Króla Korsyki.»

— Instytut Szwedzki obrał jednomyślnie na swego członka Xięcia Lucyana Bonaparte, ktory tym sposobem znajduje się

członkiem prawie wszystkich korporacyj uczonych Europejskich.

— Podług korrespondencyj gazety *Nord*, lord Palmerston, łącznie z P. de Persigny, nie przestaje intrygować dla wydalenia hrabi Walewskiego z Ministerstwa. Chodzi po rękach list lady Palmerston, bardzo nieprzyjaźny hrabi. — Zajmują się czynnie przygotowaniami do chrzcin Cesarskiego potomka. Zawsze mówią że ojcem chrzestnym będzie Król Wiktor Emmanuel, a matką Królowa Wiktorya; nic wszakże w tym względzie niemasz pewnego.

— Następne są urzędowe cyfry z Wystawy Paryskiej: odwiedzających wystawę płodów przemysłu było 3,626,934— odwiedzających wystawę płodów sztuki 906,530 — ogół 4,533,464 osób. Zbiór wyniosł 2,941,668.

— Na Giełdzie *14 Stycznia* 4½ proc. 91 frant—3 procentowe 62 fr. 70 centimów—*15 Stycznia* 4½ procentowe 91 frank 75 centimów, — 3 procentowe 62 fr. 55 cent.

*Paryż, 16 Stycznia.* Monitor zawiera raport Ministra Skarbu do Cesarza z roku 1855. Wyrachowania budżetu zostały przewyższone o 160 miljonów. W tej cyfrze figurują między innemi 52 miljony kredytu nadzwyczajnego na wydział prac publicznych, wydatki na Wystawę powszechną i 40 miljonów na wydatki tajne.

Dochody celne wyniosły 917 miljonów, o 70 miljonów więcej niż w roku 1854—podatki stałe przyniosły też 4 miljony więcej. W ogóle deficit tego roku wynosi 50 miljonów, o 20 miljonów mniej niż roku poprzedzającego.

— Baron Seebach, za powrotem swym z Petersburga był przyjęty przez Cesarza 14 b. m. i spędził z nim przeszło godzinę.

— Piszą z Paryża do Gazety Kolońskiej: «Rząd Szwedzki nakazał uzbroić flotyllę w Karlskrona, złożoną z 2 okrętów linijowych, 4 fregat i 4 korwett. Z tego powodu wyszedł na jaw fakt dowodzący niezbyt przyjaźnych usposobień Danii dla Mocarstw Zachodnich, mianowicie, że Gabinet Duński odmówił wzręcz żądaniu użyczenia okrętom anglo-francuzkim, na stacye morskie, dwóch portów, w skutek czego wysłana została wczora (15 Stycznia) do Rządu Duńskiego nota, więcej niż energiczna, poprostu groźna.»

— Na Giełdzie dziś: 4½ procentowe 91 fr. 75 cent. — 3 proc. 63 fr. 20 centimów. *(J. de S.-P.)*

## WŁOCHY.

NEAPOL. Czytamy w *Monitorze Francuzkim* z dnia 6 Stycznia:

«Powiadają że Wezuwjusz grozi zapadnieniem w głąb ziemi. Biedny Neapol, czémże będzie bez Wezuwiuszu! Od niejakiego czasu we wnętrznościach wulkanu dają się słyszeć osobliwsze odgłosy; utworzył się już nowy krater. Rozmaite są domniemania, ale to pewna, że główny ostrokręg spłaszczył się i znacznie zmienił swą formę, że wycieczki na szczyt góry są dziś niebezpieczne i że wszystkie oznaki zapowiadają albo nadzwyczajny jakiś wybuch, albo osunięcie się góry wgłąb samej siebie.

«Byłoby zaprawdę wielką osobliwością, żebyśmy byli świadkami takiego fenomenu z Wezuwjuszem, jakie się zdarzyły w starożytności i żeby na miejscu góry, utworzyło się jezioro podobne do jezior Fusaro i Agnano.»

PARMA, *8 Stycznia.* Od kilku dni hrabia de Chambord gości tu u Siostry swojej, Xiężny-Regentki. *(R. I.)*

## HISZPANIJA.

MADRYT, *13 Stycznia.* Na żołnierzy, którzy aresztowani zostali jako sprawcy ostatniego rozruchu, wyznaczony został sąd wojenny.—W Madrycie i po prowincyach panuje spokojność.

*Madryt, 14 Stycznia.* (Przez telegraf.) Marszałek O'Donnell odebrał polecenie utworzenia nowego Gabinetu.

— W Barcelonie odkryto tajne socyalistowskie towarzystwo, co nabawiło niemałego strachu spokojnych mieszkańców. Nazywa się to towarzystwo *El Nivel*, jest wybornie uorganizowane; członkowie noszą pewny kostium, po którym wzajemnie mogą się poznawać w chwili działania. Odkrycie to spowodowało mnostwo uwięzień.

## NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *17 Stycznia.* Monitor Pruski zawiera następną depeszę telegraficzną z Paryża, 17 Stycznia, godzina 1:

«W tej chwili, przy otwarciu Giełdy, wystawiono depeszę telegraficzną Posła francuzkiego w Wiedniu barona de Bourqueney, brzmienia następującego:

Wiedeń, 16 Stycznia.

«Hrabia Esterhazy donosi dziś z Petersburga, że Rossya przyjęła wprost i bez zmiany propozycye uczynione przez Austryą. Te propozycye mają służyć za wstępne zasady (préliminaires) do układów o pokój.»

Po tej wiadomości fondy 3 procentowe, które wczora, w końcu Giełdy, stanęły na 63 fran. 20 centimach, podskoczyły o półpiąta procent, mianowicie do 67 fr. 70 centimów.

Przy zamknięciu Giełdy, 4½ procentowe 94 franki 25 cent.—3 procentowe 67 franków 30 centimów.

— Słychać że Posłowie Sardyński i Turecki zaproszeni zostali na posiedzenia wielkiej Rady wojennej.

LONDYN, *17 Stycznia.* Gazeta *Times*, w drugiem swojém wydaniu, zawiera depeszę telegraficzną z Wiednia, donoszącą o przyjęciu przez Rossyą bez zmiany propozycyj Mocarstw Sprzymierzonych.—W skutek tej depeszy Konsolidy których kurs przy otwarciu Giełdy był 88, podniosły się na 89¼ i w ogóle jawne było dążenie wszystkich papierów do dalszego podnoszenia się. *(J. de S.-P.)*

## Ogłoszenia od Rządzącego Senatu.

W Ogólnem Zgromadzeniu 4, 5 i Granicznego Departamentów, naznaczone są do wysłuchania sprawy:

na 13 Stycznia:

1.) O mieszczaninie *Kamprad'zie*, obwinianym o morderstwo.

2.) O appelacyi szlach. *Gawędzkiego.*

na 20 Stycznia:

3.) O poszukiwaniu Skarbu od spadkobierców Sztabs-kapitana *Kozyńca.*

4.) O sprzedaży majątku obyw. *Szkulteckiej.*

—

W Departamencie Granicznym naznaczona została do wysłuchania sprawa: na 17 Stycznia,

o grunta sporne między obyw. *Bogórskim* i Drohiczyńskim klasztorem XX. *Franciszkanow.*

*(Ogł. Sen. 9 Stycunia 1856.)*

Печатать позволяется С.-Петербургъ, 12 Января 1856 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.